מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מטרת השיר ואת מבנהו הטיפוסי
- לזהות אמצעים לשוניים כמו דימוי והאנשה בשיר
- לתרגל זיהוי וכתיבה של שורות שיר

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת המטרה והמבנה

1. ב – לבטא רגש, מחשבה או חוויה
2. א – גוף ראשון
3. ב – לשון ציורית כמו דימוי והאנשה
4. ב – כותרת, שורות ובתים
5. ב – מעט

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – אין הגבלה על הזמן הדקדוקי בשיר
2. לא נכון – לפעמים יש חרוז ולפעמים לא
3. נכון – זהו דימוי בשיר
4. לא נכון – מטרת השיר היא לבטא רגש וחוויה

חלק ג' – השלמת מילים מהשיר

1. דופק
2. מחייכים
3. שוטפת
4. חבר

חלק ד' – התאמת מושגים

1. ג (השוואה עם מילה כמו "כמו")
2. ד (נתינת תכונות אדם לדבר שאינו אדם)
3. ה (השוואה סמויה בלי מילת דימוי)
4. ב (קבוצת שורות בשיר)
5. א (צליל דומה בסוף שורות)

חלק ה' – סדר את שלבי הזיהוי

1. לבדוק אם יש שורות קצרות ובתים
2. לחפש לשון ציורית כמו דימוי או האנשה
3. לבדוק אם יש חרוז או חזרה
4. לשאול איזה רגש עולה בי

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. יש שורות קצרות, שימוש בדימוי או האנשה, ביטוי רגש אישי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- לבטא רגש, מחשבה או חוויה
- למשל: העצים מחייכים (האנשה) או כמו חבר (דימוי)
- לרוב גוף ראשון - הדובר

טיפים להפעלה:

- אפשר להקריא את השיר לדוגמה בקול לפני התרגול כדי להמחיש את הרגש
- כדאי לעודד תלמידים לחפש דימויים והאנשות משיריהם האהובים
- בחלק הכתיבה אפשר לאפשר עבודה בזוגות לתמיכה הדדית

דף תרגול: שיר כסוגת טקסט

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

שיר הוא סוג טקסט שמטרתו לבטא רגש, מחשבה או חוויה בצורה אומנותית ולעורר רגש אצל הקוראים. בשיר נמצא שורות ובתים, ולעיתים גם חרוז וקצב.

1 חלק א' – הבנת המטרה והמבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המטרה העיקרית של שיר?

א) למסור מידע עובדתי ב) לבטא רגש, מחשבה או חוויה ג) לשכנע לקנות מוצר ד) לתעד אירוע יומי

2. באיזה גוף כתוב שיר לרוב?

א) גוף ראשון ב) גוף שני ג) גוף שלישי ד) גוף רבים

3. מה מאפיין את משלב הלשון בשיר?

א) לשון מדעית ומדויקת ב) לשון ציורית כמו דימוי והאנשה ג) לשון משפטית ד) לשון טכנית

4. מהם חלקי המבנה הטיפוסיים של שיר?

א) פתיחה, גוף, סיכום ב) כותרת, שורות ובתים ג) מבוא, נימוקים, מסקנה

ד) כותרת, פסקאות, טבלה

5. כמה מילות קישור יש בדרך כלל בשיר?

א) הרבה מאוד ב) מעט ג) בדיוק אחת ד) אין בכלל

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שיר יכול להיכתב בכל זמן - עבר, הווה או עתיד.	☐	☐
2	בשיר חייב תמיד להיות חרוז.	☐	☐
3	בשיר "גשם ראשון" הגשם מתואר כמו חבר ששכח את המפתח.	☐	☐
4	מטרת השיר היא למסור הוראות שימוש במוצר.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים מהשיר

השלימו את המילה החסרה.

1. גשם ראשון _____ על החלון

2. העצים _____ בירוק

3. העיר _____ את הפנים

4. גשם ראשון דופק על החלון כמו _____ ששכח את המפתח

4 חלק ד' – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** צליל דומה בסוף שורות
2. האנשה	___	**ב.** קבוצת שורות בשיר
3. מטפורה	___	**ג.** השוואה עם מילה כמו "כמו"
4. בית	___	**ד.** נתינת תכונות אדם לדבר שאינו אדם
5. חרוז	___	**ה.** השוואה סמויה בלי מילת דימוי

5 חלק ה' – סדר את שלבי הזיהוי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לחפש לשון ציורית כמו דימוי או האנשה
☐	לבדוק אם יש שורות קצרות ובתים
☐	לשאול איזה רגש עולה בי
☐	לבדוק אם יש חרוז או חזרה

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלוש שורות שיר קצר על עונה שאתם אוהבים, ושלבו בו דימוי או האנשה אחת.

כרטיס יציאה

מהי מטרת השיר?

תנו דוגמה לדימוי או להאנשה.

מה מאפיין את הגוף שבו כתוב שיר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀